

Hamningberg og Sandfjorden

Faktaark for prosjektet «Fugleturisme i Midt- og Øst-Finnmark», et prosjekt i «Naturarven som verdiskaper (M)»

Hamningberg og Sandfjorden er lokaliteter som er godt kjent blant fuglefolk. Beliggenheten gjør at dette er utsøkte områder for å se sjøfugler og rariteter. Her er det også gode områder for vadere, ender, rovfugler og spurvefugler. Landskapet utover mot Hamningberg og Sandfjorden er spektakulært, brutalt og vakkert.

Det tidligere fiskeværet i Hamningberg ble fraflyttet i 1965. Her finnes det fortsatt en intakt trehusbebyggelse fra 1800-tallet. Det er uvanlig i Finnmark der mesteparten av bebyggelsen ble brent og ødelagt under den andre verdenskrigen.

Beste besøkstid

Så lenge veien er åpen er det alltid et spennende fugleliv. Veien åpner som regel primo mai og stenger når snøen kommer om høsten.

Habitat og observasjonsarter

Hamningberg er en god lokalitet for å se etter sjøfugler, spesielt under trekket i mai. Flere titalls og noen

ganger hundrevis av gulneblommer og polarjoer, kan observeres trekkende østover. Havhester og alkefugler kan sees i tusenvis. Storlom, smålom, tyvjo og fjelljo sees også i store antall under trekket, men også i hekketiden. Juli og august er tiden for å se etter mer uvanlige sjøfugler som havlire, grålire og stormsvale.

Vegetasjonen i Hamningberg er lav, og kun i et par av hagene er det noen busker. Disse fungerer som en magnet på spurvefuglene. Det anbefales å sjekke disse nøye med tanke på rariteter. Lokale sjeldenheter som rødstrupe, gransanger og pilfink er hyppige gjester. Pilfinken har vært en hekkefugl de siste årene. Polarsisik og rødvingetrost er også hekkefugler. På gresslettene hekker flere par med lappipleker. Fra bebyggelsen

© Morten Günther

Den vakre Sandfjorden har et rikt fugleliv

© Morten Günther

Hamningberg har en gammel trehusbebyggelse fra 1880-tallet

strekker dalen seg vestover en snau kilometer til Sjøvika.

I Sjøvika ligger strandengene ned mot en liten rullesteinstrand. Dette er et spennende sted for sjeldne småvadere. Blant annet er bonapartesinde observert ved et par anledninger. Ved kraftig vestavind kan det samles store mengder måker og terner. Vestover ser man over til det store fuglefjellet Syltefjordstauran med den store havsulekolonien. Havsule er en relativt sikker art å se fra Hamningberg.

Fjellet Hardbakken ligger på nordsiden, og beskytter Hamningberg for nordavinden. Det går en grusvei opp gjennom det steinete landskapet. Dette er en god lokalitet for å finne snøspurv. På fjellplatået som strekker seg sydover, kommer man til områder for flere fjellfugler som bergand, heilo, svømmesnipe, myrsnipe, lirype, fjellrype og lappspurv.

Fem kilometer før Hamningberg ligger den vakre Sandfjorden som bryter opp det steinete landskapet. Her ligger en lang sandstrand med vinderoderte sanddyner og et stort deltaområde. Langs elvebreddene er det frodige vierkjerr og strandenger. Her hekker blåstruper, gråsisik, polarsisik og temmincksnipe. Langs elva sees gjerne rastende brushaner og sotsnipen. Havørn

og fjellvåk jakter ofte her. Deltaområdet er et godt sted for rastende gressender og gjess. På sandstranda samles ofte store flokker med krykkjer og stormåker. Dette er et av de beste stedene i Finnmark for å se polarmåke og grønlandsmåke sommerstid. Det samme gjelder for gulneblom og praktærflugl ute i fjorden. Rundt elveosen og ute i fjorden samles store flokker av laksand, siland og havelle.

Finnvika er en liten vik som ligger langs veien, et par kilometer øst for Sandfjorden. Her samles ofte mye måker og ender. Ringtrost kan sees i fjellsidene.

En mengde uvanlige fuglearter er observert i disse områdene. Noen av de aller mest spesielle artene er tøylerterne, dvergspove og lattermåke.

Hamningberg og Sandfjorden er også gode lokaliteter for å se sjøpattedyr. Hvithval, niese, spekkhogger, og vågehval kan sees om man er heldig og bruker tid på å speide utover havet.

Adkomst

Fra europavei 75 tar man av riksvei 341, like før undervannstunnelen ut til Vardø. Hamningberg ligger ved veiens ende, 40 kilometer etter avkjørselen.

© Anders Faugstad Møland

Hundrevis av polarjoer kan sees på trekket mot øst i mai

© Anders Faugstad Møland

Lappiplerka er en vanlig hekkefugl i Hamningberg og Sandfjorden

Her kommer man til et kryss der veiene videre går en snau kilometer i hver retning, vestover til Sjøvika og østover gjennom bebyggelsen.

Fem kilometer før Hamningberg ankommer man Sandfjorden. Etter å ha passert elven på vei utover, går veien til høyre mot Hamningberg. Tar man til venstre inn på en grusvei, kan man følge elva fem kilometer innover dalen. Herfra kan man vandre innover i Varangerhalvøya nasjonalpark.

Annen informasjon

På sommeren er det mange turister som overnatter i bil eller i telt. For å unngå slitasje på strandengene oppfordres det til å benytte rasteplassen som ligger langs veien ned mot Sjøvika. Veien fra Vardø til Hamningberg er relativt smal, svingete og trafikkert, så her bør man kjøre varsomt.

Faktaarket er laget av Anders Faugstad Møland

© Morten Günther

Hamningbergveien strekker seg 43 kilometer vestover fra Vardø via Persfjorden mot Hamningberg i Båtsfjord kommune. Veien går gjennom et fantastisk forrevent landskap, av mange beskrevet som et månelandskap.